

Telegraful

Organ național-bisericesc. — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andrei Șaguna
APARE SĂPTĂMÂNAL

Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Str. Șaguna 8

Sibiu

Convocare

Consiliul central al asociației mirenilor
„Frăția Ortodoxă Română“ convoacă
pe toți membrii și membrele ei la

Congresul general festios

care va avea loc la Cluj, în ziua de 6
Noembrie 1933 (a doua zi după festivi-
tățile sfințirii catedralei) cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Liturgia arhierescă în noua cate-
drală la ora 9 a. m.
2. Pomenirea mitropolitului martir Sava
Brancovi, dela a cărui moarte se îm-
plinesc 250 ani, printr'un parastas și
un panegiric rostit de dl Ioan Sandu,
directorul școlii normale din Sibiu.
3. Deschiderea congresului în catedrală
prin cuvântarea președintelui.
4. Raportul secretarului general.
5. Votarea moțiunii
6. Prezentarea membrilor F. O. R.-ului
în audiență de omagiu la P. S. Sa
Episcopul Nicolae Ivan al Clujului, la
ora 12 a. m.
7. La ora 8 seara, în Teatrul Național,
reprezentarea piesei „Cerurile spun“,
simbol dramatic ortodox, scris de dl
profesor V. Papilian, membru al aso-
ciației noastre.

Cluj, din ședința Consiliului central,
ținută la 11 Octombrie 1933.

I. Mateiu Sextil Pușcariu
secretar general. președinte.

Biserica domnească Sf. Dumitru
din Craiova a fost redată dumnezeieștii
sale meniri în ziua de Sf. Dumitru,
26 Octombrie 1933. Solemnitatea re-
sfințirii acestui vechi locaș de închi-
nare a fost înălțată prin prezența M.
Sale Regelui Carol II și a A. Sale
Principelui Nicolae. Serviciul religios
a fost oficiat de: I. P. S. Sa Patriarhul
Miron, I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae
al Ardealului și de PP. SS. LL. Epi-
scopii Vartolomeu al Râmnicului-
Noului Severin, Nichita al Argeșului
și Nifon al Hușilor.

În tot timpul slujbei religioase,
M. Sa Regele, ca fiu al bisericii auto-
cefale române și ca regal protector
al ei, îmbrăcat în haina obișnuită la
sfințire, a stat în altar cu înălții ierarhi
în timpul cât s'a săvârșit actul sfințirii.

P. S. Sa Episcopul Vartolomeu
a rostit, cu prilejul sfințirii bisericii, o
prea frumoasă cuvântare, ascultată în
profundă evlavie de mulțimea cre-
dincioșilor.

Asociația clerului „Andrei Șaguna“, Sibiu

Nr. 7—1933.

Convocare

În conformitate cu articolul 10 din
Statutele Asociației „Andrei Șaguna“ a cle-
rului Mitropoliei ortodoxe române din Ar-
deal, Banat, Crișana și Maramurăș, având
arhierescă binecuvântare, convocăm con-
gresul ordinar al preoțimii ortodoxe rom.
din Mitropolia Ardealului pe zilele de 5 și
6 Noembrie 1933, la Cluj, cu următorul

PROGRAM:

Ziua I-a

1. Participarea la festivitățile sfințirii bise-
ricii catedrale din Cluj.
2. Ora 5 după masă: Ședința Comitetului
central al Asociației (în biroul părintelui
Dr. S. Stanca, consilier episcopesc).

Ziua II-a

1. Ora 9 a. m. liturgie arhierescă în bi-
serica catedrală din Cluj.
2. Parastas pentru pomenirea mitropolitului
martir Sava Brancovi, dela moartea
căruia se împlinesc 250 de ani.
3. Participarea la congresul „Frăției Orto-
doxe Române“ care se va ține în ca-
atedrală, după parastas.
4. După congresul F. O. R.-ului, audiența
omagială a Comitetului central al Aso-
ciației la P. S. Sa Episcopul Nicolae al
Clujului.
5. Ora 3 după masă: Ședința congresului
Asociației, în sala prefecturii județene,
cu următoarea ordine de zi: a) Cuvân-
tul de deschidere al P. C. Sale Dr. G. Ciuh-
handu, președintele Asociației; b) Preotul
în școală (referat asupra problemei cate-
hizării în școala primară, cu discu-
ții); c) Votarea unei moțiuni cu pri-
vire la raportul dintre Biserica ortodoxă
și statul român; d) Raportul Comitetului
central și al casieriei centrale; e) Alege-
rea noului comitet; f) Eventuale propu-
neri; g) Închiderea congresului.

Pentru reținere de locuință partici-
panții la congres se vor adresa părintelui
Dr. S. Stanca, consilier episcopesc, Cluj.

P. C. Părinți președinți ai secțiilor
sunt rugați să trimită Biroului Central, sau
să aducă cu sine la Cluj, rapoartele despre
activitatea secțiilor Asociației în ultimii
doi ani.

Sibiu, 24 Octombrie 1933.

Prot. Dr. G. Ciuhand Prof. N. Colan
președinte. secretar general.

După alegerile episcopale

Legea bisericească trebuie respectată, nu desființată!

Odată cu promulgarea legii me-
nite să încadreze noua așezare a bi-
sericii ortodoxe române, s'a și des-
chis lupta împotriva ei. Ca și când
ar fi fost vorba de-o lege improvi-
zată, sau împrumutată ușuratic dela
alții, anumite cercuri — eclesiastice
și politice deopotrivă — au pornit o
sistematică acțiune de sabotare a ei.
De fapt legea de organizare a bise-
ricii ortodoxe române nu este o clă-
dire atârnată în aer, ci una zidită pe
temelia solidă a unei experiențe de
peste șase decenii. Stâlpii principali
ai acestei clădiri sunt *autonomia* și
participarea mirenilor ca factor de con-
ducere în viața bisericească, atunci
când e vorba de chestiuni cari prin
natura lor nu sunt rezervate exclusiv
ierarhiei.

Oameni dedați să judece lucruri
cu o uimitoare superficialitate,
n'au văzut în autonomia bisericii de-
cât o tendință cesaro-papistă, împru-
mutată dela catolicism, iar participa-
rea activă a mirenilor la conducerea
bisericii au găsit că este o influență
protestantă. Evident, ceice judecau
astfel principiile cari stau la temelii
legii de organizare a bisericii noastre,
erau într'o profundă eroare. Căci
autonomia nu este un împrumut ca-
tolic, ci face parte integrantă din în-
săși canonicitatea bisericii ortodoxe.
Numai o biserică autonomă, liberă
de orice amestec din afară, poate să
aibă și întreaga răspundere pentru
soarta obștei credincioșilor pe
care-i păstorește. O biserică dirigu-
ită de o autoritate externă — cu inte-
rese străine sau chiar potrivnice idea-
lurilor ei — este o biserică robită.
Și robului nu-i poți cere nici con-
știința răspunderii, nici a demnității.

Dar când am zis biserică, am
înțeles obștea ortodoxă, alcătuită din
cler și popor: Biserica vie a lui Hri-
stos. Ortodoxia nu cunoaște în viața
ei genuină acea rigidă împărțire a
bisericii în ierarhie conducătoare, cu

puteri absolute și răspundere exclu-
sivă pe deoparte — și în turmă ascu-
tătoare fără nici un drept și fără nici
o răspundere pe de altă parte. De
sigur, biserica ortodoxă este o bise-
rică în care clerul are drepturi și obli-
gații speciale, ca săvârșirea sfintelor
taine și a diferitelor ierurgii, paza
purității credinței și grija veșnic trează
de viața morală a credincioșilor. Dar
nu este mai puțin adevărat, că mi-
renii, cari sunt parte integrantă a bi-
sericii, încă au datoria de a colabora,
cu puterile lor și cu devotamentul lor,
la zidirea obștii credincioase și la
conducerea ei spre limanurile măn-
tuirii. Iar asta nu însemnează ascu-
tare pasivă, ci participare activă la
viața bisericească, participare izvo-
râtă din răspunderea pe care trebuie
s'o aibă într'o anume măsură fiecare
mirean atât pentru mântuirea de-
aproapelui său, cât și pentru obștia
creștinească din care face parte.

... Că suntem unul altuia mă-
dulare...

Este deci foarte firesc, ca parti-
ciparea mirenilor și la conducerea
bisericii să coboare până în epoca
creștinismului primar, până în veacul
apostolic — și să fie astfel de cea
mai ortodoxă origine.

Unde este atunci cesaro-papismul
și protestantismul legii noastre de
organizare bisericească? Nicăiri. Pre-
cum se vede.

Și totuși, campania împotriva
legii nu contenește. Ba mai mult, ea
s'a întetit — mai ales în preajma re-
centelor alegeri episcopale și după
acestea.

Cea mai nouă dovadă a acestei
enigmatice — adevărată vorbă vine —
campanii este articolul dlui Nae Ione-
nescu din numărul 3055 (1933) al
ziarului «Cuvântul», articol intitulat:
După alegerile episcopale.

Di Nae Ionescu este nemulțumit
cu «atmosfera» în care s'au săvârșit
alegerile episcopale pentru scaunele

* FOIȘOARA *

PREDICĂ

ținută de P. S. Episcop GRIGORIE al Ara-
dului în biserica ortodoxă din Rășinari în 15
Octombrie 1933 cu prilejul aniversării de 60
ani a morții mitropolitului Andrei Șaguna

Cine-mi va da mie putere să grăiesc
în clipa aceasta de un ales al lui Dum-
nezeu către neamul nostru românesc? Lua-
voiu putere dela freamătul copacilor secu-
lari, pe cari i-am văzut înainte cu cinci
luni în drumul spre mănăstirea Covil. Fre-
mătul acelor copaci părea că-mi șoptește:
Grăiește poporului românesc, că dacă și
noi arborii am păstrat pomenirea marelui
Șaguna, poporul românesc și mai mult tre-
buie să cinstească pomenirea lui. Lua-voiu
putere dela pilda antecesorilor, cari an de
an au prăznuit pomenirea marelui mitro-
polit; lua-voiu putere dela instituțiile lui
neperitoare, dar mai ales dela glasul lui

Dumnezeu, carele grăiește prin dumne-
zeescul apostol Pavel: „Aduceți-Vă aminte
de mai marii voștri, cari v'au grăit vouă
cuvântul lui Dumnezeu, la a căror săvâr-
șire a vieții privind, să le urmați credința“
(Evrei 13. v. 7).

Cu inimă curată aduce-vă aminte că
marele Șaguna trimis a fost de Dumnezeu.
Trimis-ni-l-a cerul când neamul nostru
românesc, în smerenia sa socotit a fost ca
cel mai din urmă, dar care în sufletul său
dorea un mântuitor și zicea: „Măcar de
hainele lui de mă voiu atinge, mă voiu
mântui“ (Marcu 5, v. 28). Acest neam plin
de obidă împărțit-tu-s'a să se atingă de
haina Mântuitorului prin vlădicii și preoții
de până atunci, dar prin venirea nemuri-
torului Șaguna, împărțit-tu-s'a din plin de
bunătățile Domnului, din trupul și sângele
și din dumnezeirea Lui.

Doamne, Dumnezeule, mare bucurie
dat-ai dumnezeescului Apostol Pavel, când
în drumul spre Damasc l-ai învăluit în stră-
lucirea unei lumini din cer; mare bucurie

ai picurat în sufletul acestui apostol al Tău,
când din prigonitor al crucii l-ai făcut ve-
știtor al ei și chiar atunci era el plin de
bucurie când era în temniță și zicea către
Timotei: „Adu-ți aminte de Domnul Isus
Hristos, Carele s'a sculat din morți, din
sămânța lui David, după evanghelia mea.
Întru care pățimesc până la legături ca un
făcător de rele, ci cuvântul lui Dumnezeu
nu se leagă“ (II Timotei 2, v. 9). Aseme-
nea acestui dumnezeesc apostol, și marele
Andrei se simțea legat între sărbi, dar de
acolo, din depărtările Carlovițului exclama:
„Tu Doamne știi că către scopul meu do-
resc să alerg, pe românii ardeleni din
adâncul lor somn să-i deștept și cu voia
către tot ce-i adevărat, plăcut și bun să-i
trag“.

De multeori, în ceasuri de recule-
gere sufletească am auzit aievea chema-
rea — îmi clocotea în sânge — și azi cred,
cum cred în Dumnezeu, că e chemarea
sângelui să alerg acolo, în plaiurile mun-
ților Carpați, să fiu alături de ceice așteaptă,

în beția neputinței, sunetul de vrajă al
deșteptării. Și în nopți chinuite, aud stri-
gătul desperat după ajutor al celorce se
ineacă în negura vremurilor dușmane. Su-
fletu-mi țese, stăpânit de dorinți, icona
de biruințe înălțătoare și pipău cu sufletul
lumina din lungul drumului greu dar glo-
rios ce se deschide.

Și înfiorat se ascunde în tăcerea tain-
nică înapoia vălului genelor lungi, par'că
anume crescute lungi spre a închide îna-
poia lor toată bucuria gândului de biruință.

Și precum muzica bisericească în
timpul funcțiilor liturgice într'aripează su-
fletele pentru ca, cu cuvântul cucerniciei,
să le ducă spre jertfelnicul cel mai presus
de ceruri, așa prin munca lui uriașă și
multilaterală apropiat-a el pe neamul no-
stru de nădejdele Dumnezeirii. Și precum
Ionatan, fiul lui Saul, a trecut printre două
stânci, Sena și Vases, ca să se războiască cu
filistenii, așa trecut-a marele Șaguna printre
stâncile vrăjmașe ale ungarilor și sărbilor, ca
să se războiască cu vrăjmașii neamului. Și

eparhiilor Huşilor, Ismailului și Caransebeșului. Nemulțumirea cu «atmosfera» alegerii d'în a doua zi (pentru Ismail) am mai înțelege-o. Dar «atmosfera» alegerii de episcop pentru eparhiile Huşilor și Caransebeșului a fost dintre cele mai calme. Alegerile pentru aceste eparhii au decurs într-o rânduială de drept exemplară. Dl Nae Ionescu generalizează deci, pentru a putea (?) ajunge la concluzia necesității unei «intervenții grabnice și hotărâte». Intervenție — a cui? Evident a guvernului. Parc'ar fi vorba de alegerea unui primar în nu știu care comună. Intervenție, deci — pentru ce? Pentru «desființarea» legii de organizare bisericească. Pur și simplu. Nici nu pentru modificarea numai a acestei legi, ci pentru desființarea ei.

Dl Nae Ionescu este într-o cumplită eroare. Fiindcă nu legea e vinovată pentru «atmosfera» în care s'a săvârșit alegerea de episcop pentru eparhia Ismailului, ci oamenii, cari au operat (cuvântul este al dlui Nae Ionescu) în această alegere, cu anumite intenții, în afară de lege. Legea nu obligă pe nime să facă «zarvă și gălceavă», sau să-și pună în joc «ambitiile și patimile». Ci dimpotrivă.

Dl Nae Ionescu crede, «că este absolut indispensabilă legea pentru alegerea episcopilor». Fiindcă ar pretinde-o și Constituția. Dar Constituția a fost împlinită atunci când s'a alcătuit legea pentru organizarea bisericii ortodoxe, care cuprinde și dispozițiile privitoare la alegerea episcopilor. Atunci de ce se mai pretinde o lege specială? Păi, uite-asa, ca la alcătuirea ei să se poată «opera» împotriva autonomiei bisericești, asigurată prin aceeași Constituție. Ei bine, «aiasta nu se poate»!

Dar dl Nae Ionescu mai constată, că «este primejdios a se suplea legea prin combinații laterale». Și d-sa are perfectă dreptate. Principial. Dar în cazul nostru legea nu avea nevoie de nici o supleare. Prin urmare dăscălirea pe care le-o trage dl Nae Ionescu celor ce au dat «garanțiile» pentru un anumit rezultat al alegerilor, ca și guvernului care a fost așa de naiv să le primească, este bine plasată. Nici I. P. S. Patriarh n'avea dreptul să-și dea cuvântul (dacă și l-a dat) «că vei fi ales mâine», nici dl Duca nu avea dreptul să asigure pe cineva (dacă l-a asigurat) că «va fi ales azi» și — evident — cu atât mai puțin avea dreptul guvernul să pretindă (dacă a

pretins) cuiva garanții pentru alegerea vr' unui candidat.

Deci nu legea e de vină — ci oamenii cari o eludează, *supleându-o* cu combinațiile lor inspirate de alte interese decât ale bisericii.

Dar concluziile lipsite de logică pe care le trage dl Nae Ionescu, sunt încununete abia cu următoarea constatare:

«S'a dovedit că există în ortodoxia ardeleană un spirit insurect, care nu are nimic a face cu insurecția de natură ortodoxă a basarabenilor, ci care-și trage originile pe deoparte dintr'un rezistent protestantism, din ambiții personale de forme cesaro-papiste pe de alta».

Un spirit de insurecție în ortodoxia ardeleană — există! Dar el se îndreaptă împotriva celor care confundând interese de altă natură cu interesele bisericii calcă legea, sau caută să o «supleze» prin «garanții». Spiritul acesta este vechiu. Și el va dura până când va avea un obiectiv către care să se îndrepteze. Există deci în ortodoxia ardeleană un spirit protestatar împotriva ilegalității; nu există însă protestantism — care-i cu totul altceva, — după cum nu există în această ortodoxie nici cesaro-papism, fiindcă această ortodoxie nu a avut și nu are nici cheșari nici papi.

Tendințe chesaro-papiste vădesc însă acele guverne, cari se amestecă în trebile bisericii cum s'ar amesteca în trebile unei prefecturi. Și ifose cesaro-papiste vădește însuși dl Nae Ionescu, care vrea cu orice preț să treacă drept mentorul nației «rumânești» pe toate tărâmurile vieții publice.

Cât despre «tăfelile arhieresti» de care se teme așa de cumplit dl Nae Ionescu, ele departe de a primejdi viitorul «bisericii noastre ortodoxe și al dreptei noastre credințe» — sunt îndreptate exclusiv împotriva celor care vreau să «supleze» legea noastră bisericească și să facă din așezământul sfânt un tărâm de operații politice.

Prin urmare: *De strigis, quae non sunt — nulla quaestio...*

Înceiem cu ce am început: Nu legea e de vină, dacă uneori lucrurile merg rău, ci oamenii cari «strâmbează» legea, sau o calcă fățiș. De aceea pravila așezării noastre bisericești nu trebuie desființată, ci respectată. Dincoace de Carpați ea și-a verificat trănicia printr'o experiență de peste o jumătate de veac. A intrat

în conștiința obștii credincioase ca cea mai scumpă zestre moștenită dela înaintașii noștri.

Pentru care pricină oricine se va atinge de această zestre, se va

lovi de zidul «spiritului insurect» al clerului și poporului ortodox din Ardeal, care înțelege să-și apere casa duhovnicească în care a crescut și s'a întărit.

Noii episcopi ai bisericii noastre

— Alegerea. — Câteva date biografice ale noi aleșilor. —

Congresul național bisericesc s'a întrunit la București în zilele de 19, 20 și 21 Octomvrie 1933, în formă de colegiu electoral, cu scop de-a alege pe seama celor trei eparhii vacante, Huși, Cetatea Albă și Caransebeș, episcopi dintre bărbații cei mai vrednici, cu putere și energie de lucru, cunoscuți cărturari ai bisericii noastre și luptători hotărâți pentru ortodoxie.

1. După serviciul religios dela Patriarhie, I. P. S. Sa Patriarhul Miron a deschis prima ședință, în 19 l. c., ear ministrul cultelor, dl D. Gusti, a citit mesajul regal de deschidere a congresului național bisericesc, devenit colegiu electoral prin sporirea lui cu membrii de drept și cu membrii adunărilor eparhiale ai episcopilor vacante.

Votarea, în această ședință, pentru alegerea Episcopului la eparhia Huşilor, s'a făcut sub președinția I. P. S. Sale Mitropolitului Pimen al Moldovei, prin apel nominal.

După despoierea scrutinului, se constată că în urma voturilor exprimate de 159 alegători, majoritatea a obținut-o Vicarul episcopiei Râmnicului Vâlcoii Noului Severin, P. S. Sa Arhiepiscop Nifon Criveanu-Craioveanul, proclamat, cu 94 voturi, ales Episcop al Huşilor.

P. Sf. Nifon a răspuns prin o înalțătoare cuvântare.

2. În a doua ședință, ținută în 20 l. c., sub președinția I. P. S. Sale Gurie al Basarabiei, au obținut: Arhiepiscopul Dionisie Tighineanul 76 voturi, Arhiepiscopul Tit Sîmedrea 68 voturi; s'au mai dat, — din 159 — voturi pentru Arhim. Iuliu Scriban, Pr. Petru Chiricuță ș. a. candidați.

Neîntrunind nici un candidat majoritatea absolută (80) de voturi, a trebuit să se facă o altă alegere. La a doua alegere au votat numai 89 membri ai colegiului electoral. P. S. Dionisie Tighineanul obține 70 voturi; P. S. Tit Sîmedrea 11 voturi.

Președintele I. P. S. Mitropolit Gurie, proclamă ales episcop al Cetății Albe pe P. S. Dionisie Erhan Tighineanul.

Membrii Sfântului Sinod, întruniți Luni în ședință, s'au rostit pentru invalidarea alegerii episcopului de Cetatea Albă, după ce o comisie restrânsă a Sf. Sinod a cercetat dosarul alegerii și validarea titlurilor noului ales de Congresul național bisericesc.

3. A treia ședință, din 21 l. c., a colegiului electoral a fost prezidată de I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae pentru alegerea episcopului în eparhia vacantă a Caransebeșului.

Înaltul prelat a deschis ședința prin următoarele cuvinte:

Mărit congres,

Stăm astăzi în fața alegerii de episcop pe seama de Dumnezeu păzitei eparhii a Caransebeșului.

Vă rog ca punând la o parte orice alte considerațiuni, să vă concentrați sufletele ca la rugăciune, când prin voturile D-Voastră sunteți chemați să alegeți pe părintele sufleteș al poporului dintr-o parte a țării noastre.

Legea noastră de organizare bisericească este bună — și scopul ei, mai ales atunci când se referă la alegerea ierarhilor, este, să închege într-o singură voință clerul și poporul întregii biserici, și să facă astfel cât mai trează conștiința răspunderii celor ce-l reprezintă.

În temeiul art. 118 din Statutul de organizare a bisericii, colegiul electoral pentru alegerea de episcop al eparhiei Caransebeș, îl declar deschis.

După împlinirea obișnuitelor formalități, s'a stabilit că au votat 172, — majoritatea absolută e 87. Au obținut: Arhimandritul Dr. Vasile Lăzărescu 121 voturi, diaconul Dr. Avram Imbroane 37 voturi; au mai intrunit voturi Arhim. Scriban și Arhiepiscopul Tit Sîmedrea.

Este proclamat ales **Dr. Vasile Lăzărescu** episcop al Caransebeșului.

precum Ionatan a zis către purtătorul său de arme: „Ne va mântui pe noi Domnul, că nu este Domnului cu anevioie a mântui cu mulți sau cu puțini“ (T. Regi 14, v. 6), așa a grăit și Șaguna către preoții români din Ardeal.

Și ajutatu-i-a Dumnezeu să treacă pe români cu pace prin revoluția din 1848 și prin vicisitudinile absolutismului, căci asemenea sfinților lui Dumnezeu și după pilda însuși a Mântuitorului, de multeori și-a zis într-o sine: „Eu singur nu sunt, ci eu și Tatăl. Cea ce m'a trimis pe mine“ (Ioan v. 8, 16). Apostolul Andrei, zicea odată cu îndoială către Domnul: „Este un copil aici, care are cinci pâni de orz și doi pești, dar acestea ce sunt la atâția? (Ioan 6, v. 9), însă Andrei, apostolul românismului în veacul al 19-lea, nu s'a îndoit în Celce înmulțite odinioară pâniile și peștii! Știa marele arhieru că este în slujba lui Dumnezeu, care zice slujitorilor săi: „Roadă multă să aduceți!“ (Ioan 15, v. 8).

Și multă roadă a adus nemuritorul Andrei, tocmai pentru că avea iluminăția unei chemări de sus, pentru că gândurile lui erau gândurile lui Dumnezeu. Dumnezeu a voit ca el să conducă poporul ardelean în timpul revoluției din 1848; Dumnezeu a voit ca el să prezideze adunarea dela Blaj; Dumnezeu i-a dat abilitate diplomatică spre a cere la Viena, Innsbruck

și Pesta administrație națională și bisericească independentă pentru români; Dumnezeu a voit ca el să obțină autonomia bisericii ortodoxe ardelen; Dumnezeu a voit ca el să organizeze școalele primare și cele secundare rumânești; Dumnezeu a voit ca el să înființeze o tipografie și ziarul Telegraful Român; Dumnezeu a voit ca el să tipărească Biblia, cărți de predici și didactice și a fost farul luminos al poporului său. Și el s'a supus voinței divine: voit-a Dumnezeu ca el să fie păstor, care să scoată din mărăcini oile rătăcite și el a fost; voit-a Domnul ca el să fie pescar de oameni și a fost, învățând pe cei îndoelnici să arunce din nou mreaja; Dumnezeu a dorit ca el să întărească poporul în credință, să-l ridice la încredere în puterile sale și el l-a întărit și ridicat.

Doamne Dumnezeule, ales a fost el de Tine să fie magnetul care atrage pe toți în sfera de vraje a bisericii, voit-ai Doamne, ca el să pună biserica pavăză tuturor comorilor noastre sufletești. Greșit spun Doamne unii oameni de astăzi că el a voit să salveze numai naționalismul, dar el a salvat mai mult: sufletele tuturor și naționalismul lui avea aureola sfînteniei divine.

În fața acestor mari adevăruri oare nu ni-ar cădea greu să știm că credința este mai scăzută azi decât pe vremea

marelui mitropolit? Oare n'avem noi dreptul să strigăm ca odinioară Matatia: „Vai mie! Pentru ce m'am născut a vedea zdrobirea poporului meu... și cele sfinte în mâinile străinilor?“ (I Mac. 2, v. 8—9). Văzând multe secte și desbinări politice din neamul nostru, nepăsarea religioasă și vrajba dintre frați, zicem cu prorocul Ieremia: Cine va da capului meu apă și ochilor mei izvoare de lacrimi, ca să plâng pe poporul acesta ziua și noaptea? (Ieremia 9, v. 1).

Vanitățile acestei lumi au abătut pe mulți dela Domnul și în loc să alerge în lupta ce o dăm cu vrăjmașii neamului, aleargă după o cupă a emulației trecătoare, dar uită de suflet. Oh, cum se turbură duhul nostru, ca și odinioară al sfântului apostol Pavel, când a văzut cetatea Atenei plină de idoli!

Dar zi de prăznuire avem azi. La 60 de ani după moartea marelui mitropolit, cade-ni-se să fugim ca de moarte de pilda evreilor, cari după cuvintele psalmistului, au desconsiderat pământul făgăduinței, refuzând să ostenească pentru cucerirea lui (Psal. 105, v. 26). Noi să luăm pildă dela jertfele marelui mitropolit și apostol, căci prin graiul lui și al urmașilor săi a luminat norocul acestui neam sfârșit de jalea trecutului, cântat de fiul acestui sat, într'aripatul poet Octavian Goga.

Strigă codrii din apropierea mormântului marelui arhieru: „Români, același dor să tresară în piepturile voastre, ca de graiurile bisericii să ascultați ca pe vremea apăsării noastre“.

Strigă graiuri minunate din largul albelor văzduhuri: „Români, fiți recunoscători lui Dumnexeu pentru apostolul ce ni s'a dat nouă, asemenea nourilor cari sorb apa pământului și o redau în ploi fecunde și binefăcătoare!“

Strigă brazii din jurul mormântului marelui Andrei:

„Români, îmbrățișa-ți-vă cum noi ne îmbrățișăm!“

Strigă graiul marelui Șaguna

„Români, nu vă sfădiți!“

Strigă Domnul Dumnezeu către noi:

„Aduce-ți-vă aminte de mai marii voștri, cari v'au grăit vouă cuvântul lui Dumnezeu, la a căror săvârșire a vieții privind, să le urmați credința“ (Ev. 13, v. 7), Amin.

A apărut:

EPICLEZA EUHARISTICĂ

de

Diaconul N. I. POPOVICIU

Prețul Lei 150—

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițându-se prețul, plus spese postale Lei 15— prin mandat postal.

Noul ales, în scaunul lui Ioan Popasu, rostește o frumoasă cuvântare, mulțumind alegătorilor și spunând:

„Fac vot înaintea lui Dumnezeu că mă voi strădui să aduc viață nouă în eparhia care mi se dă spre păstorire, punând percepțiile evanghelice temeii spiritualității și năzuințelor creștinilor mei.

Mă voi strădui deasemeni, să cinstesc numele înaintașilor mei și să calc pe urmele marilor arhierii, cari și-au făcut din datoria păstoririi sfințenia vieții lor.

În ce privește noua lege de organizare bisericească pe temeiul căreia am fost ales azi episcop al Caransebeșului, declar că voi păzi, în litera și înțelesul ei, ca pe legea cea bună, care a început să dea atâtea foloase în organizația bisericii noastre creștine ortodoxe!”

Date biografice despre noii aleși episcopi:

1. *P. S. Sa Nifon Criveanu*, fiul învățătorului Ilie Criveanu, e născut în 1889, Februar 20, în comuna Slătioara din județul Romanai. Urmează cursurile la seminarul „Central” din București, ca bursier (1902—1910) și ale facultății teologice din capitală (1910—1914). Hirotonit, a slujit la mai multe biserici în București, ear între anii 1924 și 1926 a fost trimis de Sf. Patriarhie în Franța, la Montpellier și Paris, pentru studii teologice, primind ajutor dela stat, după recomandarea facultății teologice. Intors dela studii, e numit director și profesor la seminarul „Nifon Mitropolitul” și deservent la Patriarhie. Intră în monahism la 1927. În anul următor e chemat vicar la episcopia Râmnicului-Noului-Severin. A tipărit două studii, lucrări de seminar, și mai multe cărți de cuprins moral-religios, și a colaborat la numeroase reviste bisericești din țară și străinătate.

2. *I. P. C. Sa Vasile Lăzărescu* s'a născut la 1 Ianuar 1894, în comuna Jandani, județul Timiș-Torontal, din părinți țărani. A învățat la facultatea teologică din Cernăuți, luându-și licența și doctoratul. A făcut apoi studii de filosofie și pedagogie la universitățile din Viena și Budapesta.

Dela 1920 până la 1924, a fost profesor la Academia teologică Andreiană din Sibiu, și de atunci și până azi a funcționat la Academia teologică din Oradea.

A intrat în monahism la 1927; în 1929 a fost hirotonit arhimandrit.

A publicat: „Cultul inimii lui Ișus, la catolici”, „Creștinismul și științele oculte”. A tipărit deasemeni, interesante studii teologice în revista „Legea Românească” din Oradea și a condus această revistă a eparhiei dela 1925 până la 1932.

La apariția „Epiclezei euharistice”

„Epicleza euharistică”, a Părintelui diacon *Nicolae I. Popoviciu*, profesor la Academia teologică „Andreiană”, Sibiu, a apărut în ajunul unor zile mari...

La Cluj, în vrednica de pomenire Duminică a Ortodoxiei, când duhul lui Dumnezeu și duhul Mitropolitului Andrei au lucrat minunat cu intelectualii bisericii strămoșești din Ardeal, cari s'au pus cu toată rânduiala în slujba Maicii neamului, prin constituirea F. O. R.-ului, după ce venirea seriei așternuse întunerecul blând al unei nopți de primăvară peste orașul în sărbătoare, imi așteptam rândul, într-una din încăperile palatului episcopal, la audiența ce a binevoit să-mi acorde I. P. S. Mitropolit al Ardealului. Părintele diacon N. I. Popoviciu, care era acolo, intră primul. Am recunoscut în cuvintele ce au întâmpinat apariția Sf. Sale, vocea I. P. S. Mitropolit Nicolae, care prezenta elogios pe Părintele diacon N. I. Popoviciu, PP. SS. LL. Ierarhi prezenți la praznic. Atunci am auzit rostindu-se pentru prima dată numele cărții ce a apărut zilele acestea. Să mi se ierte această indiscreție „gazetărească”.

De atunci au trecut luni de zile. Telegraful Român, care în mai multe numere purta cu Unirea o polemică, susținută cu

Răspunsul Suveranului

La telegrama omagială a Congresului național bisericesc al Mitropoliei Ardealului, întrunit în toamna aceasta în sesiune ordinară la Sibiu, M. S. Regele a binevoit a răspunde cu următoarea telegramă, trimisă din Castelul Peleş:

Inalt Prea Sf. Sale Mitropolitului NICOLAE, Sibiu,

Pentru frumoasele urări ale Congresului mitropolitan, Vă rog să transmiteți tuturor vaille Mele mulțumiri.
CAROL.

Sfințirea Catedralei dela Cluj.

Cu ajutorul lui Dumnezeu terminându-se lucrările catedralei ortodoxe române dela Cluj, P. S. Sa Episcopul Nicolae a convocat adunarea eparhială extraordinară pe ziua de 4 Noemvrie 1933, în biserica «Sf. Nicolae», la o ședință festivă în vederea sfințirii catedralei. Se va vota o rezoluție pentru eternizarea momentului festiv al sfințirii, și adunarea se va încheia printr-o rugăciune ocazională.

Sfințirea monumentalei biserici catedrale se face Duminică, în 5 Noemvrie 1933, în prezența M. Sale Regelui Carol II.

La ora 10 i. de a. va fi conducerea în procesiune a I. P. S. Sale Patriarhului Miron, a I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae, și a PP. SS. Episcopi asistenți, la biserica catedrală.

Nr. 10 285—1933

Notificare oficială

Duminică, 29 Octomvrie a. c. după sfânta Liturghie se va oficia în toate bisericile noastre un serviciu divin — Te-Deum — fiind ziua nașterii Majestății Sale Regina Maria. Sibiu, 25 Octomvrie 1933

Consiliul arhiepiscopesc.

„Cuvânt Moldovenesc” este singura gazetă populară ce apare de 8 ani în Basarabia, editată de Asociația culturală „Astra Basarabiei”. Apare săptămânal, cuprinzând tot felul de învățătură și știri din toată lumea pentru trebuințele norodului moldovenesc din Basarabia. Este una din cele mai bune gazete pentru popor. Prețul abonamentului este de 120 lei pe an. — Redacția și administrația: Chișinău, Bulevardul Regele Carol II, 67.

multă competență de peana erudită a Părintelui diacon N. I. Popoviciu, în chestiunea epiclezei mai ales, mi-a arătat curând că aceasta nu e decât preludiul operei ce era atunci în desfășurare.

Venirea verei și a vacanței n'a adus odihnă pentru toți cei ce aveau dreptul la ea. Trecând de mai multe ori pe la Tipografia Arhidiecezană, am aflat acolo pe autorul „Epiclezei euharistice” corectând și supraveghind tipărirea operei ce creștea văzând cu ochii.

Iar acum, la începutul toamnei, *Seria Teologică* a tipăriturilor inaugurate la Sibiu, a pus cu cinste, lângă „Ortodoxia” Părintelui Bulgakoff, opera Părintelui diacon N. I. Popoviciu. Începutul, anunțat în sărbătoarea dela 5 Martie a. c., a sfârșit cu sărbătoare. Căci în ziua în care P. S. Ierarhii Mitropoliei Ardealului s'au adunat la Sibiu să facă pomenirea cu laudă a Celui Adormit la Râsinari, Părintele diacon N. I. Popoviciu, aducea primos de închinăciune Mitropolitului Andrei, la școala căruia a crescut Sf. Sa, lucrarea ce-i va aduce în curând încoronarea studiilor frumoase ce le-a făcut în țară și străinătate, prin decernarea sărbătorească a titlului de *doctor* al Facultății de teologie ortodoxă din Cernăuți.

E greu să talmăcești valoarea unei opere ca Epicleza euharistică a Părintelui diacon N. I. Popoviciu, mai cu seamă când

Congresul național bisericesc al Mitropoliei noastre ținut în Octomvrie 1933

— Concluze și constatări mai de importanță —

Printre lucrările mai importante ale congresului național-bisericesc din anul acesta remarcăm următoarele hotărâri și constatări din ședințele a treia și a patra, ținute în 16 Octomvrie 1933:

1. Relativ la *concordatul* încheiat în 10 Mai 1927 între Vatican și statul român, — o chestiune de importanță deosebită, în care Episcopatul nostru, prin graiul I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae și a P. S. Sale Episcopului Roman al Orășii, a luat o demnă atitudine, — congresul nu renunță la dreptul său de-a aprecia critic atât acest concordat, cât și urmările lui. Congresul nu poate admite ca și în România nouă să fie preferite bisericii dominante toate acele culte prin care o împărăție a dus un lung război împotriva ortodoxiei naționale românești, întemeind în Ardeal un spirit dușmănos ce funcționează dăunător și astăzi. Congresul roagă guvernul actual, cât și guvernele viitoare, să aibă deplină atenție pentru acele urmări ale concordatului, pe cari autoritățile bisericești ortodoxe le vor semnală ca nedrepte și nedemne pentru biserica dominantă.

În legătură cu propunerea comisiunii în chestiunea concordatului, I. P. S. Sa Mitropolit Nicolae, președintele congresului, asociindu-se propunerii, aduce aminte dlor membri, că atunci când concordatul a fost prezentat în Parlament, a protestat în numele bisericii, cerând să nu fie votat; ear dacă totuși va fi votat, vom întrebuiți toate mijloacele legale ca să-l desființăm. De atunci s'au produs dovezi nouă, că atitudine aceasta a fost justă. Trebuie prin urmare să stăruim și de aici încolo ca statul să anuleze acest pact cu nefaste consecințe. Hotărârea congresuală este și rămâne un razim în lupta, ce va urma și de aici înainte împotriva nimitului pact.

2. *Reînființarea episcopiei ortodoxe române a Maramurășului* a format obiectul unei vii și temeinice dezbateri. Raportor era dl Gh. Bogdan-Duică. Congresul constată, că intervențiile credincioșilor ortodocși din acele părți ale României, precum și intervenirea episcopiei din Cluj, a Consistoriului mitropolitan din Sibiu și a Consiliului central bisericesc din București, — în chestiunea reînființării episcopiei ortodoxe române maramureșene cu reședința în Sighet — au fost cu totul desconsiderate din partea conducătorilor țării; astfel congresul invită Consistorul mitropolitan să înainteze guvernului un nou memoriu, expunând încă odată: a) Motivele de importanță bisericească, culturală și națională, și b) ușoarele condiții economice financiare împreunate cu reînființarea acestei episcopii.

La hotărârea de mai sus, I. P. S. Sa Mitropolit Nicolae a adăugat următoarele: Raportorul — dl Gh. Bogdan-Duică — care este și autorul propunerii de înființare a episcopiei din Maramurăș, a înțeles precis, că numai așezând din nou un scaun episcopesc în vechiul Maramurăș, îl putem aduce în circulația largă a țării românești. Maramurășul, sub fosta stăpânire, era con-

duc de două clase: a nobilimii scăpătate, — căpătuită în slujbe administrative de stat, transformate în satrapii, — și de o preoție, pusă în slujba acestei satrapii. După multe împilări, Maramurășul românesc a ajuns înstrăinat de legea strămoșească. În România actuală, această parte a țării a fost cea dintâi care și-a manifestat voința de-a reveni la legea străbună, trecând comune întregi la ortodoxie. Ne trebuie acolo o episcopie ortodoxă, pentru a-i reda viața românească pe care o avusesse. Cum s'au găsit fonduri pentru noua episcopie greco-catolică, așa se vor găsi și pentru episcopia noastră în bugetul alcătuit din contribuțiile milionanelor de credincioși ortodocși. — Propunerea comisiunii este aprobată în unanimitate.

3. *Proiectul de convenție între Iugoslavia și România*. Amănunțit și documentat istoric al chestiunii a făcut în congres dl Dr. Silviu Dragomir; asemenea au luat cuvântul și deputații congresuali prezenți din Iugoslavia: Tr. Oprea, Dr. Al. Butoarcă și Tiberiu Mităr; ear, la fine, a dat necesarele deslușiri I. P. S. Sa Mitropolit Nicolae.

Di Dr. S. Dragomir, raportor al comisiunii organizatoare, arată că: Românii din Iugoslavia, în număr peste o sută de mii de suflete, după încheierea păcii au rămas în vechea organizație de aparținere eparhiilor Caransebeș și Arad. S'au făcut, începând din 1922 și 1923, mai multe încercări să se reglementeze, pe baza de reciprocitate, chestiunile bisericești și școlare privitoare la românii din Iugoslavia. Abia în anul 1932 s'a putut ajunge la o soluție acceptabilă, — și pentru a o face definitivă, s'a primit propunerea discutării chestiunii și de către delegații Sfințelor Sinoade românești și sârbești. După lungi discuții ale delegaților români — I. P. S. Sa Mitropolit Nicolae, P. S. Sa Episcopul Grigorie al Aradului, și profesorul Dr. S. Dragomir, — cu membrii Sinodului permanent sârbesc, la Belgrad și Carloveț, în Mai 1933, s'a ajuns nu fără greutate la proiectul de convenție cunoscut. Conform acestei convenții urmează să se înființeze o episcopie ortodoxă română, în Banatul iugoslav, cu sediul în Vârșeț, la care se va institui un episcop vicar, și o episcopie sârbească cu sediul în Timișoara, cu un episcop vicar, — ambii dependenți, în chestii spirituale și dogmatice, și de o comisiune mixtă, compusă din delegații Sf. Sinod din București și Belgrad.

Episcopia română va funcționa în baza statutului organic șagunian, având un consiliu episcopesc cu trei senate — bisericesc, școlar și financiar. Se asigură prin convenție, pe seama credincioșilor din Iugoslavia, trei posturi de profesori la școala normală sârbească din Vârșeț, cari pot fi aduși din România. Clerul necesar în Iugoslavia se va recruta din tinerii crescuți la facultățile teologice, respectiv academiile din România.

Congresul național bisericesc a aprobat această convenție, care urmează să fie ratificată și de Sf. Sinod și de parlament.

Din lămuririle date, cu această ocazie, din partea I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae, mai reținem următoarele:

Am convingerea, că această convenție asigură, românilor ortodocși din Iugoslavia, libera lor desvoltare sub raport bisericesc, național și cultural. Episcopia din Vârșeț va avea o adunare eparhială cu drept legislativ, cu un consiliu eparhial ca organ executiv, având dreptul de-a organiza protopopiatele și parohiile în cadrele autonome ale statutului șagunian. Va mai avea dreptul de a-și crește preoții în institutele teologice din țara noastră. Prin punerea în aplicare a convenției, nu se face ruptură între biserica din România și biserica română din Iugoslavia, căci ea rămâne și pe mai departe sub protecția statului român și a bisericii lui, cari vor veghea să se respecte această convenție.

4. *Fundațiunea Emanoil Gojdu*. Di Dr. I. Glava a raportat în chestia fundației Gojdu. Arată că guvernul țării a obținut, prin protocolul dela Paris, acum trei ani, să aranjeze extrădarea averii fundației Gojdu, care se găsește la Budapesta. Guvernul maghiar a trimis o comisiune la Sibiu, în scopul încheierii socotelilor fundației. Președintele delegației ungari, dl Dr. Egri, cu însoțitorii săi a venit la Sibiu și a lucrat împreună cu o delegație a guvernului din București. Inventarierea averii Gojdu s'a făcut la Budapesta.

Guvernul ungar a stăruit să se împartă averea fundației.

Reprezentanța fundației, cu sediul la Sibiu, bazându-se pe dispozițiile testamentare ale mecenatului, n'a consimțit la împărțirea fundației. Afacerea urma să fie

te afii, cu tinerețele tale, de-abia pe drumul pe care Sf. Sa a trecut victorios de mult. Nu mă încumet la așa ceva, ci las sarcina aceasta celor competenți. Și, mai cu seamă, sfătuesc pe stimaii noștri cititori, să citească „Prefața” cărții numite și să desprindă de acolo mulțumirea Magistrului — dl profesor universitar Dr. V. Loichița — care subliniază în cuvinte elogiase atât valoarea operei, cât și personalitatea pilduitoare a autorului.

Iar eu, mă mulțumesc cu lectura acestui rod al ostenelelor Părintelui diacon N. I. Popoviciu, în activitatea căruia tinerii școalei șaguniene noi văd linia dreaptă a lucrului ce au de făcut fiecare, orcare li-ar fi locul unde au să răstoarne brazdă nouă, îngropând sub gila ei sămânța sănătoasă din care să răsară stejarul mare al viitorului mai bun pentru biserica strămoșească.

Un student.

Cereți dela Librăria Arhidiecezană. Sibiu: **ORTODOXIA** de S. Bulgakoff, trad. de N. Grosu; **Schitul cu plopi**, de A. ex. Lascarov-Moldovanu; **Tinărul, fle-ți zic, scoală-te**, de D. Făgărășanu; **Ortodoxia văzută de un protestant**, de W. A. Hooff, trad. de T. Bodogae; **Epicleza euharistică**, de Diaconul Nic. I. Popoviciu.

supusă tribunalului internațional din Haga spre rezolvire. În considerare că prin această rezolvire predarea averii se complică și mai mult, s'a admis o tranșă între cele două guverne, român și ungar.

Dar nici prin aceasta, afacerea fundației nu s'a limpezit, pentru că reprezentanții guvernului maghiar au încercat să conexeze soluționarea fundației Gojdu cu alte revendicări în litigiu.

Astfel, averea Gojdu, stă la Budapesta fără controlul convenit și fără ca veniturile ei să poată fi învenționate pentru scopurile fixate de fondator.

Odiseia întreagă a averii fundației merită să fie cunoscută de publicul românesc.

Congresul național bisericesc a decis să ceară guvernului țării să nu mai tolereze amânarea soluțiilor.

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae a făcut declarație solemnă că decizia congresului e menită a chema la datorie pe factorii angajați cu soluționarea fundației Gojdu.

Publicarea tratativelor și a demersurilor în chestia fundației Gojdu se impune spre a stabili răspunderile și a lămurii opinia publică alarmată cu drept cuvânt, din cauză că această avere națională e împiedecată a-și îndeplini misiunea.

5. **Monumentul lui Șaguna.** La propunerea dlui prof. S. Dragomir ca raportor Congresul a luat la cunoștință raportul Consistoriului mitropolitan în cecece privește ridicarea unui monument marelui Mitropolit Andrei Șaguna, apelând la contribuția întregii suflări românești, pentru a eterniza în bronz recunoștința ce întreg neamul o datorește marelui arhiepiscop. Monumentul ce se va ridica în Sibiu, trebuie să fie vrednic de proporțiile excepționale ale neuitatului Ierarh. Suma ce o avem la dispoziție va trebui augmentată printr-o acțiune continuă, la care biserica invită să participe toți răvântorii de bine ai bisericii și ai neamului românesc.

6. **Congresul**, în ședința sa din urmă, a ținut să facă declarație sărbătorească și unanimă, că principiile exprimate de Inalt P. S. Sa Mitropolitul Nicolae în cuvântarea sa de deschidere a Congresului național bisericesc, privitoare la bazele constituționale ale bisericii ortodoxe, **Congresul le aprobă și le însușește în totalitate lor.** Congresul declară, în același timp, că pentru păstrarea acelor baze constituționale, derivate din opera lui Andrei Șaguna, nu va ezita a duce orice luptă ce i s'ar părea de nevoie.

7. **Consistoriul mitropolitan**, a fost alcătuit, alegându-se următorii membri:

În **Senatul bisericesc**: Ordinari: Arhim. Dr. Vasile Lăzărescu, Prof. Romul Ancușă, Prof. Trandafir Scorobet; Suplenți: Prof. Dr. Vasile Bologa, Prof. E. Cioran, Prof. Traian Petrișor.

În **Senatul școlar**: Ordinari din cler: Prof. Dr. Iosif Blaga, Prof. Gh. Ciuhandu; Mireni: Vasile Goldiș, Dr. Silviu Dragomir, Nicolae Colan, Dr. Nicolae Zigre; Suplenți, din cler: Prof. Dr. Ștefan Cioroianu, Prof. Gh. Maior; Mireni: Dr. Ioan Bunea, Petru Drăghiciu, Dr. Nicolae Comșa, Ioan Sandu.

În **senatul episcopesc**: Ordinari, din cler: Prof. Dr. George Proca, Prof. Dr. Sebastian Stanca; Mireni: Ioan Lapedatu, Dr. George Dobrin, Dr. Justin Marșeu, Octavian Goga; Suplenți, din cler: Prof. Virgil Musta, Prof. Dr. Vasile Sava; Mireni: Dr. Lucian Borcia, Dr. Mihai Groșianu, Dr. Valer Moldovanu, Pompiliu Dan.

În **reprezentanța fundației Agora-Gall**: Ioan Sandu.

Inchiderea ședințelor Congresului și a lucrărilor ce le-a avut de rezolvit, a făcut-o I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, constatând că momentele de sufletească înălțare, petrecute lângă mormântul lui Andrei Șaguna, au fost trăite în întreg decursul Congresului, care a simțit duhul șagunian de largă înțelegere a bisericii. În hotărârile aduse — spune Inaltul Arhiepiscop — cred că se poate distinge acea pecete pe care El a lăsat-o peste sufletele noastre. Sânt fericit să constat acest lucru și să vă rog ca, mergând în mijlocul poporului nostru, să fiți purtătorii spiritului șagunian. Congresul nostru a dovedit, întâi de toate, că **sânt de necesare organizațiile ce le avem**, și cari sânt adânc înțrate în conștiința obștească la noi.

În numele deputaților congresuali, răspunde dl Gheorghe Bogdan-Duică, mulțumind Inaltului Prelat pentru buna conducere, în care au fost povățuite discuțiile congresuale.

Un învățacel

se primește în Tipografia arhidiecezană din Sibiu. Să aibă 2 clase secundare absolvate și să fie din familie bună.

Probleme, fapte, comentarii

Incet și sigur își face calea mântuitoare societatea religioasă, Oastea Domnului.

Astfel, aflăm în organul Asociației generale a clerului ortodox român, secția Buzău, **Infrățirea, din 15 l. c. următoarele despre Oastea Domnului:**

«O învioreare religioasă se resimte în întreg județul. Credincioși, mișcați de o puternică însuflețire religioasă, se grupează alături de preoții lor slujitori în Oastea Domnului. Credem că puține sânt parohiile fără «ostași». Menționăm «Oastea» dela Pietroasele, Găvănești, Caragele, Pogoanele, Cislău și în timpul din urmă la Buzău. Harul Domnului cu ei!»

Cuvinte bune, despre aceeași mișcare, aduce mai nou **Îngerul**, revista bisericească a clerului din eparhia Buzăului, când spune: **Văzută în lumina ortodoxiei, Oastea Domnului este izvorâtă tocmai din nevoia ca ortodoxia să devie cât mai cunoscută și mai ales cât mai simțită de creștini.** Oastea Domnului cheamă pe creștini să ia parte activă la Sf. Slujbă, și creștinul răspunde chemării cu toată cuviința, cu toată credința și mai ales cu toată dragostea. Dacă acțiunea Oștii Domnului are, pe lângă admiratori, și bătătorii, acești din urmă, bătătorii, n'au decât să se ducă în mijlocul «ostașilor» și să trăiască acolo câteva clipe de reculegere sufletească. Ceice cunosc numai din scris această puternică societate, cu greu o vor putea prețui la adevarata ei valoare. Oastea Domnului n'are alt ceva la bază, decât principiile ortodoxiei.

Numele de «Frăția Ortodoxă Română» se rostește astăzi, și dela înălțimea amvoanelor. Astfel, el este auzit de o bună parte a credincioșilor noștri. Știutorii de carte îl cetesc prin gazete. — Dar, dela faptul acesta și până la înțelegerea și dreapta apreciere a societății, este oarecare distanță.

Dacă Frăția Ortodoxă Română e o asociație religioasă a mireniilor aparținători bisericii noastre, membrii săi au să se considere drept misionari laici, în promovarea scopului bisericii și al așezămintelor ei.

Organizările F. O. R.-ului în secții, pe protopopiate, se fac tocmai acum în de obște cu mare însuflețire. Intellectuali mireni, negreșit nu vor fi de părerea, că prin o simplă înscriere ca membru și plătierea de cotizație anuală și-au îndeplinit datoria: Frăția ar rămânea o plantă fără bune roade. Ea cere însă muncă lungă depusă pe altarul credinței, prin misionarism și apostolat neîntrerupt.

Această înaltă îndatorire, membrul F. O. R.-ului o va achita prin acomodarea propriei vieți cu percepțele bisericii noastre ortodoxe și prin susținerea cu grai viu în public a doctinelor acestei biserici.

În consecvență: membrii F. O. R.-ului, fiii distinși ai neamului și ai bisericii, să-și îndrepte pașii cât mai des și spre satele noastre în propagandă de luminare a sătenilor, popor și intelectuali de pretutindeni.

Sbuciumul preoțimii, de a ținea sus steagul strălucirii credinței străbune, ar primi sprijinul dorit.

Rugăm și invităm să vie acești luminători în mijlocul nostru la orice potrivit prilej. Pr. George Rain.

Scăderea și creșterea natalității. — După datele mai nouă, privitoare la mișcarea populației Europei în 1932, se constată că numărul nașcuților este relativ cel mai sporit în România și Portugalia, dar în același timp și mortalitatea este cea mai urcată în aceste țări. Natalitatea cea mai scăzută se înregistrează în Suedia (14,5 nașteri la 1000

locuitori), Germania (15,1), și Austria (15,2). Franța are o natalitate ceva mai mare (17,2 la 1000 de locuitori).

România, după Buletinul Demografic al României (9 Septembrie 1933), are la 1000 locuitori (din totalul de 18 $\frac{1}{2}$ milioane)

	Mai 1933	Mai 1932
Natalitate	32,4	36,8
Mortalitate	18,3	20,7
Excedent de nașcuți	14,1	16,1

Buletinul mai raportează, că mortalitatea scade destul de apreciabil în Oltenia, Dobrogea, Basarabia și Banat.

Este îmbucurător, pentru situația sanitară a României din 1933, că mortalitatea s'a redus mai ales la populația de vârsta mică și anume la grupul copiilor dela 1—4 ani și mai ales la cei între 5—14 ani.

Preoțimea tractului Iliă și-a ținut conferința catihetică la 14 Octombrie 1933 în parohia Târnăvița. După sfânta Liturghie s'a celebrat sfântul Maslu în sobor, precum și parastas pentru odihna sufletului preotului Iosif Oprean, care a păstorit 68 de ani în această parohie.

A urmat, în sala școlii, desfășurarea programului, având ca problemă catehizarea.

Părintele protopop I. Josan, în cuvântul de deschidere, a scos în relief spiritul ce stăpânește astăzi noua generație, dând principii sănătoase pentru metodică învățământului religios.

S'au ținut două lecții practice, predate de părintele I. Ghișă și învățătorul V. Crișan. Apoi părintele protopop citește conferința sa instructivă despre: „Principii de metodică și alegerea materialului de predare”.

La sfârșitul programului a urmat o șezătoare cu **Oastea Domnului** din loc și jur, care a ținut să fie prezentă la manifestările desfășurate în cadrul sfintei noastre biserici. R. E. I.

Meditație

«Rămâneți întru mine și eu întru voi». Ioan 15, 4.

Legătură mai tainică, decât cea a rudeniei pământești, cea a semenilor, cea a intereselor, e, suflete, legătura cu Isvorul vieții tale.

Mlădiță tânără ce ești, te-ai înălțat câțva și te desfășezi în frumusețea ta, uitând de legătura cu „butucul viței”. Părăuș trecător printre stânci, care nu mai are nimic din cristalul isvorului și poartă în spate povara nomolului de păcate.

Ai plecat, liber să-ți alegi un drum, și te-ai pomenit din vina ta în prăpăstii din care nu mai poți ieși. Ți-ai uitat că nu sânt cărări întunecoase de păcat cari să ducă la lumină, și umblând totuși prin ele ți-au devenit conținutul și scopul tău orb.

Iată, tresaltă acolo unde ești, clopotul ți-aduce aminte de Isvorul tău. Azi îl serbează tocmai pe un frate al tău, care a păstrat neclintit tainica legătură cu Isvorul, Lumina și Isbăvitorul vieții lui. Îi serbează cristalul vieții lui, mucenicia lui sfântă, bărbăția în lupta cu munții păcatelor și comoara nestrăciunii lui, toate roadele acestei legături. Privește din prăpastie în sus, răzbate cu privirea peste negura păcatelor tale și vezi roadele acestei legături.

Privește la viața sf. Dimitrie, care s'a făcut „strugurul cel copt” din al cărui must nu zăbovi să te adăpi. Privește-l și vezi că toată tăriă ta nu e nimic față de a lui. Din stricăciunea ta privește la cununa nestrăciunii lui. Ia de grabă din ea o floare a vieții și cu lacrimile pocăinții udă-o și cultiv-o, ca să ți-o faci proprie. Din robia în care stai, privește la „ostașul” liber al lui Hristos.

Așa, Doamne, Isbăvitorul și Mântuitorul vieții mele, tinde mâna Ta, mlădiței Tale, trimite lumina și căldura Ta asupra vieții mele, ca să pot fi „strugurul cel copt” ale viței Tale...

V. Coman.

INFORMAȚIUNI

Știre personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae, s'a întors din București la reședința Sa, în 24 Octombrie cu trenul de seara; iar în 25 Octombrie c. a plecat la Craiova spre a participa la târnosirea bisericii catedrale din acel oraș în ziua sărbătorii mucenicului Dimitrie. I. P. S. Sa s'a înapoiat la reședință în 27 l. c.

Târnosire. Duminecă, în 29 Oct. 1933, se va târnosi biserica ortodoxă română nou zidită din colonia Principele Mihai, protopopiatul Satu-mare. Această biserică s'a zidit prin străduia credincioșilor de bine și a coloniștilor din aceste ținuturi, la granița de N. V., pentru întărirea limbii și a credinței străbune. Actul sfințirii va fi săvârșit din încredințarea Prea Sfințitului Episcop Roman Ciorogariu, de P. S. Sa Arhiepiscop Dr. Andrei Crișanul.

Absolvenții seminarului Arhidiecezan își pot ridica personal diplomele de absolvire dela rectoratul Academiei teologice din Sibiu, sau și le pot cere prin decanatele Facultăților și Academiiilor la care sânt înscrși.

Excesul de zel al unor agenți ai fiscalului nădăjduim să fie înfrânat prin circulara ministerului de finanțe, trimisă de curând administrațiilor financiare. Ministerul arată, în conformitate cu art. 32 din lege: care sânt obiectele ce nu vor putea fi urmărite; între aceste sânt: îmbrăcămintea strict necesară datornicului și familiei sale, paturile și așternutul, doi trăgători de muncă, o vacă cu lapte, sau 4 capre, sau 6 oi, sau un rămător, după alegerea debitorului, împreună cu nutrețul pentru două luni; carul, căruța, plugul, uneltele meseriașilor ș. a. până la valoarea de lei zece mii, după alegerea debitorului. Sechestrarea acestor obiecte e nelegală.

„Marele public cititor”, și din provincie, a avut prilej, timp de vreo două săptămâni, să se „desfășeze” în larga dezvoltare, dată de rapoartele marilor ziare, în procesul ucișășului avocat din capitală Nicolaescu, și publicate cu mare aparat de amănunte urâte. În alte țări, ca Italia b. o., ziarelor le sânt interzise astfel de rapoarte nu numai inutile, ci și adânc răufăcătoare, în deosebi pentru cititorii necopți la minte. Când se va face și la noi așa?

Mulțumită. Cu ocaziunea seratei „Culesul viilor”, aranjată în 14 Octombrie a. c. de Societatea ortodoxă națională a femeilor române-filiala Sibiu, au binevoit a suprasolvi și a dărui alimente pentru bufetul aranjat în folosul cantinei școlare de pe lângă liceul de fete „Domnița Ileana”, următoarele dne și domni, cărora li se exprimă mulțumită și pe această cale:

Dna P. Floașiu Lei 200 și prăjituri; dnele C. Bârsan, L. Bunea, L. Eșeanu, F. Florescu, Frâncu, A. Măcelar, M. Odor, S. Pătruțiu, V. Popovici, C. Popa, A. Rebeș, V. Regman, D. Sârbu, dra M. Ștefănescu, câte o 100 lei; dnele E. Bârbat, V. Boiu, V. Ittu, V. Moșoi, C. Oașă, câte o tortă; dna Florea icre; dna A. Marian 1 $\frac{1}{2}$ kg. șuncă; dnele L. Bologa, E. Cioran, M. Foica, V. Morariu, E. Tordășianu, dl N. Colan, friptură; dna Pop prăjitură; dna M. Wilt plăcintă; dra Vera Ștefănescu 100 lei; dna Apostolescu 50 lei; dna E. Poponea și M. Petrescu câte 40 lei. — Eugenia Tordășianu, prezidentă.

ȘTIRI LOCALE

Parastas. Joi, 26 Octombrie a. c. ziua sfântului marelui martir Dimitrie, s'a oficiat în biserica ortodoxă română din Sibiu-Iosefin, prin părintele paroh Ioan B. Boiu, parastas întru veșnica odihnă a fericitului fondator D. Andronic. După parastas, în sunetul clopotelor, s'a făcut procesiune la mormântul neuitatului binefăcător. În veci pomenirea lui!